

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปี ๒๕๖๗

โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์ ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงานบุคคล เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วน เชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย

นอกจากนี้ยังนำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่ได้นี้มากำหนดเป็นคู่มือประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนโรงเรียนศรีรามประชาสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อให้บุคลากรของสำนักงานได้ถือปฏิบัติเพื่อบรรลุ แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ดำเนินการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) และเป็นไปตามแนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประเด็นการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ภายใต้นโยบายหลัก ๓ แนวทาง ประกอบด้วย ๑) สร้างจิตสำนึก และปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต ๒) สร้างกลไกป้องกันการทุจริต และ ๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต

โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง	๑
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๗. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๓
๗.๑ การระบุความเสี่ยง	
๗.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	
๗.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	
๗.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	
๗.๕ แผนบริหารความเสี่ยง	

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปี ๒๕๖๗ ของโรงเรียนศรีรามประชาสรรค์

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตให้แก่บุคคลากรในองค์กร ถือเป็นการป้องกันการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือกรณีที่เกิดการทุจริตจะช่วยเป็นหลักประกันระดับหนึ่ง ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่ประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระอีกต่อไปวัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรฐานระบบหรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติ ของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงาน) เป็นลักษณะ pre – decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะการกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ post – decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร COSO ๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๑ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อภารกิจกับ ดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินการต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

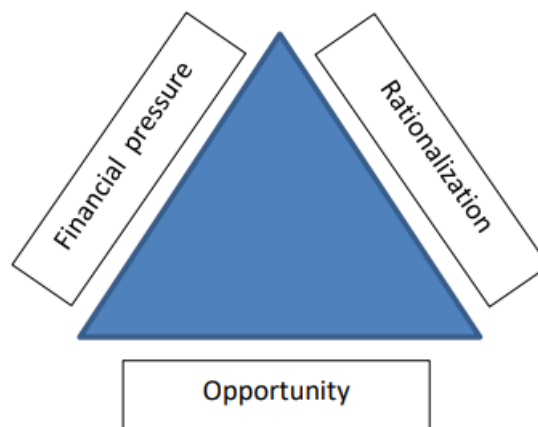
หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กัน มีอยู่จริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจะทำให้การคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย pressure/Incentive หรือแรงกดดัน

หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการกำกับควบคุมภายใน มีจุดอ่อน และRationalization หรือ หาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (FraudTriangle)

๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่/การให้บริการตามภารกิจ

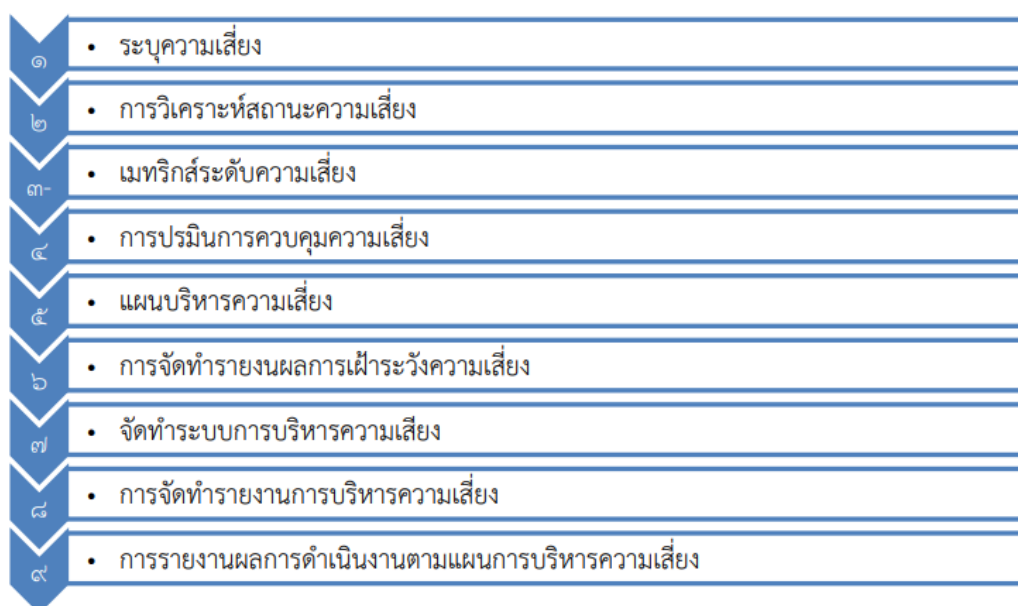
๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

๕.๔ ความเสี่ยงในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

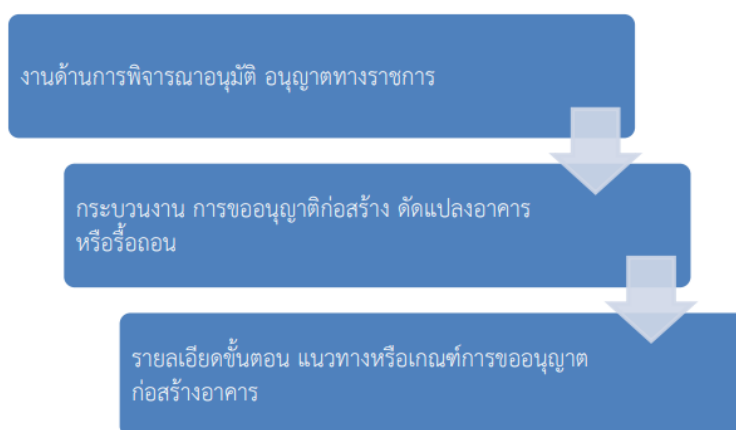

๗. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การเตรียมการเพื่อประเมินความเสี่ยง ต้องดำเนินการ ดังนี้

- คัดเลือกกระบวนการงานของประเภทด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต (มาจาก ๔ ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณาอนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและความเสี่ยงการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ)

- เลือกงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เลือกกระบวนการงาน จากที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๗.๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การนำข้อมูลที่ได้จากการเตรียมข้อมูล ในส่วนของรายละเอียดและขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในการปฏิบัติงานนั้น อาจประกอบด้วยกระบวนการย่อย จึงให้ระบุความเสี่ยงโดยอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติกรรมความเสี่ยงที่เสี่ยงต่อการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมิน เนื่องจากในระบบงานการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือความเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันการทุจริต หรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในระแเภทความเสี่ยง ซึ่งเป็น Known factor และ Unknown factor

Known factor	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายว่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ หรือประวัติมีมานานอยู่แล้ว
Unknown factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

ตารางที่ ๑ ระบุความเสี่ยง (Known factor และ Unknown factor) รายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่นรูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
		Known factor (รับรู้ว่าจะเกิดมาแล้ว)	Unknown factor (คาดการณ์ว่าจะต้องเกิด)
ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาต พรบ.อำนาจความสะดวกฯ			
๑	การตรวจเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องไว้	√	
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ			
๒	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	√	
๓	เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ การใช้รถยนต์ส่วนบุคคล	√	
๔	เจ้าหน้าที่ของรัฐหากปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แกะไขใบสำคัญรับเงิน	√	
๕	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง		√
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและ			
๖	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก		√
๗	การจัดโครงการตามยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีธาตุ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ที่อาจมีการแอบแฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า		
	๗.๑ การฮั้วประมูล		√
	๗.๒ กรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนได้ส่วนเสีย		√
	๗.๓ โครงการมีการเอื้อประโยชน์กับพวกพ้อง		√
	๗.๔ การสืบราคาที่อาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง จำนวน ๓ ราย ทุกราย	√	

	๗.๕ การตั้งใจในการจัดทำ TOR ที่มีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และพวกพ้อง แต่องค์กรเสียประโยชน์ เช่น การลือคสเปค หรือ กำหนดคุณลักษณะที่ทำให้ต้องให้ต้นทุนเกินความจำเป็น แต่ลดคุณภาพวัสดุ คุณภาพงาน	√	
	๗.๖ การตรวจรับพัสดุไม่ตรงสัญญา และ TOR		√
ความเสี่ยงการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ			
๘	๘.๑ กรรมการสรรหาคัดเลือกบุคลากร เข้ามาเป็นพนักงาน อาจมีการเรียก/ รับผลประโยชน์ หรือเอื้อประโยชน์ ต่อพวกพ้องของตนเอง เพื่อรับเข้าทำงาน		√
	๘.๒ คณะกรรมการสรรหาคัดเลือก หรือ ผู้มีอำนาจอนุมัติ อาจมีการรับสินบน หรือมีความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับ ผู้ สมัคร ทำให้ผลการพิจารณาใน กระบวนการสรรหาคัดเลือก ได้บุคลากร ที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน		√
	๘.๓ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการออกข้อสอบ อาจมีการจัดทำเอกสารเพื่อจำหน่าย แจก หรือ กระบวนการอื่นใดที่ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ตนเองและผู้เข้าสอบคัดเลือก		√

หมายเหตุ : อธิบายรายละเอียด พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริต

- ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายว่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ หรือประวัติมีมานานอยู่แล้ว √ Known factor

- ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น √ Unknown factor

๗.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

การนำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของการทุจริต ของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต

สถานะสีเขียว คือ ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง คือ ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีแดง ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิด หรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ แสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การตรวจเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องไว้		√		
๒	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ /การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา				√
๓	เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ การใช้รถยนต์ ส่วนกลาง			√	
๔	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แกะไขใบสำคัญรับเงิน				√
๕	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง			√	
๖	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก			√	
๗	การจัดโครงการตามยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีธาตุ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ที่อาจมีการแอบแฝง หรือเกินความจำเป็นทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า ๗.๑ การฮั้วประมูล ๗.๒ กรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนได้ส่วนเสีย ๗.๓ โครงการมีการเอื้อประโยชน์กับพวกพ้อง ๗.๔ การสืบราคาที่อาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง จำนวน ๓ ราย ทุก ราย ๗.๕ การตั้งใจในการจัดทำ TOR ที่มีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และพวกพ้อง แต่ต้องครัดเสียประโยชน์ เช่น การลือคสเปค หรือกำหนดคุณลักษณะที่ทำให้ต้องให้ต้นทุนเกินความจำเป็น แต่ลดคุณภาพวัสดุ คุณภาพงาน		√ √ √	√ √	
๘	๘.๑ กรรมการสรรหาคัดเลือกบุคลากร เข้ามาเป็นพนักงาน อาจมีการเรียกรับ/ รับผลประโยชน์ หรือเอื้อประโยชน์ ต่อพวกพ้องของตนเอง เพื่อรับเข้าทำงาน ๘.๒ คณะกรรมการสรรหาคัดเลือก หรือ ผู้มีอำนาจอนุมัติ อาจมีการรับสินบน หรือมีความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับ ผู้ สมัคร ทำให้ผลการพิจารณาใน กระบวนการสรรหาคัดเลือก ได้บุคลากร ที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่เหมาะสมกับ ตำแหน่งงาน ๘.๓ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการออกข้อสอบ อาจมีการจัดทำเอกสารเพื่อจำหน่าย แจก หรือกระบวนการอื่นใดที่ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ตนเอง และผู้เข้าสอบคัดเลือก			√ √ √	

๗.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตระดับสูง จนถึงสูงมาก (สีส้ม กับ สีแดง) จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีค่า ๑ - ๓ ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่ค่า ๑ - ๓ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าขั้นตอนนั้น เป็น must หมายถึงความจำเป็นสูง ของการเฝ้าระวังการทุจริต ค่าของ must คือ อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒
- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าขั้นตอนนั้น เป็น Should หมายถึงจำเป็นต่ำ ในการเฝ้าระวังการทุจริต ค่าของ Should คือ อยู่ในระดับ ๑ ระดับของความรุนแรงผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้
 - กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้เสีย stakeholder รวมถึงงานกำกับดูแลพันธมิตร ภาษีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
 - กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับการเงินรายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
 - กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้อง ผู้ใช้ กลุ่มเป้าหมาย customer/user ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
 - กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการภายใน internal process หรือกระทบต่อการเรียนรู้ องค์ความรู้ learning & growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ระดับความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการระวัง			ค่าความเสี่ยงรวมจำเป็น x รุนแรง
		๓	๒	๑	
๑	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ /การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	๓			๙
๒	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แก้ไขใบสำคัญรับเงิน	๓			๙
๓	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง	๓		๒	๖
๔	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	๓			๙
๕	การจัดโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีธาตุ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ที่อาจมีการแอบแฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า	๒		๒	๔
๖	สรรหาคัดเลือกบุคลากร	๒		๒	๖

๗.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์ ได้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น x รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เพื่าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น

๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
๑	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	พอใช้		√	
๒	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แกะไขใบสำคัญรับเงิน	พอใช้		√	
๓	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง	พอใช้		√	
๔	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	พอใช้		√	
๕	การจัดโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีธาตุ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ที่อาจมีการแอบแฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า	พอใช้	√		
๖	สรรหาคัดเลือกบุคลากร	พอใช้		√	

การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรม ตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

สถานะสีเขียว (ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง) : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง (เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้) : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันที ตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรงน้อยกว่าระดับ ๓

สถานะสีแดง (เกินกว่าการยอมรับ) : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลง ระดับความรุนแรงมากกว่าระดับ ๓

ตารางที่ ๕ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	กำกับ ดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ เรื่องการขอรับสินน้ำใจ อย่างเคร่งครัด		√	
๒	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แก้ไขใบสำคัญรับเงิน	ชี้แจงและแจ้งเวียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในการเป็นข้าราชการที่ดี ตรวจสอบ กำกับ ดูแล ให้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายการเงินและการคลังอย่างเคร่งครัด		√	
๓	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง	แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจากหน่วยงานอื่น หรือกลุ่มอื่นที่มีความรู้ความสามารถ มีพฤติกรรมที่ไม่ส่อการทุจริต กำกับดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง		√	
๔	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูลและเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	สร้าง ความตระหนักในการเป็นข้าราชการที่ดี ชี้แจงให้เกิดความเข้าใจในระเบียบและการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่และการประพฤติมิชอบ		√	

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๕	การจัดทำโครงการตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนศรีรามประชาสรรค์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗	ควบคุม กำกับ ดูแลการใช้จ่ายงบประมาณและการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบ ควบคุม กำกับ ดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต และผลประโยชน์ทับซ้อน	✓ ✓		
๖	สรรหาคัดเลือกบุคลากร	เข้มงวดเจ้าหน้าที่ในการเรียกรับผลประโยชน์ แต่งตั้งคณะกรรมการ การสรรหาคัดเลือกได้บุคลากรที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับตำแหน่งงาน		✓ ✓	

การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์ จึงได้นำผลจากการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ ต้องมีกิจกรรมหรือมาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

๑. เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
๒. เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ (สถานะสีเหลือง) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
๓. ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว)

ตารางที่ ๖ จัดทำระบบความเสี่ยง (สถานะสีแดง) เกินกว่าการยอมรับ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีแดง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
-	-
๒. (สถานะสีเหลือง) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม	
ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง	- กำกับ ติดตาม ให้ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีความรู้และความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ พรบ.พัสดุ และระเบียบราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ปฏิบัติตามระเบียบฯ โดยเคร่งครัด
มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	- กำกับ ติดตาม และให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามแผนการป้องกันการทุจริต - อบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับระเบียบพัสดุ และการบริหารสัญญา
เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แก้ไขใบสำคัญรับเงิน	- ให้ผู้บังคับบัญชา กำกับ ดูแล และติดตามการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด และเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง - ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามมาตรการและแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	- ชักซ้อมและทำความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่มีความเข้าใจในการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบที่ถูกต้อง - ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามมาตรการป้องกันและปราบปรามทุจริต
กรรมการสรรหาคัดเลือกบุคลากร เข้ามาเป็นพนักงาน อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์ คณะกรรมการสรรหาคัดเลือก หรือ ผู้มีอำนาจอนุมัติ อาจมีการรับสินบน	- การดำเนินงานทุกขั้นตอนต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้ - แต่งตั้งคณะกรรมการจากภายนอกให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ

๓. (สถานะสีเขียว) ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
การจัดทำโครงการตามแผน ปฏิบัติการของโรงเรียนศรีราม ประชาสรรค์ ที่อาจมีการแอบแฝง ทำให้การจ่ายงบประมาณไม่คุ้มค่า	- ผู้บริหาร กำกับ ติดตามใช้จ่ายงบประมาณและให้รายงานผลการ ดำเนินการให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะ - ดำเนินการกิจกรรมทุกครั้งต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ

การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์ ได้จัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวม ว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๗ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ (สี) สถานะความเสี่ยง สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ สีเหลือง หมายถึง สถานะความเสี่ยงระดับปานกลาง สีแดง หมายถึง สถานะความเสี่ยงระดับสูงมาก เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ดังนี้

ตารางที่ ๗ ตารางการบริหารความเสี่ยง

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑	การจัดทำโครงการตามแผน ปฏิบัติการของโรงเรียนศรีรามประชา สรรค์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/ สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่ การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	-
-	-	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับ พัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จาก ผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ที่ถูกต้อง	-
-	-	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลง เอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือ แก้ไขใบสำคัญรับเงิน	-
-	-	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูล และเบิก เงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	-
-	-	กรรมการสรรหาคัดเลือกบุคลากร เข้า มาเป็นพนักงาน อาจมีการเรียกรับ ผลประโยชน์ ฯ	-